

УДК 32 : 911.3 (47+57 : 5-15)"1948/1949"

ПАЛЕСТИНСЬКА ВІЙНА 1948–1949 РОКІВ КРИЗЬ ПРИЗМУ СТРАТЕГІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ СРСР НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Юрій Оксамитний

*Волинський національний університет імені Лесі Українки,
кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн,
вул. Шопена 24, Луцьк, Україна, 43025,
тел.: (+380332) 246457, e-mail:historical@univer.lutsk.ua*

Розкрито процес становлення близькосхідної політики СРСР після Другої світової війни. Основну увагу зосереджено на аналізі причини, ходу та наслідків Палестинської війни у світлі геополітичних інтересів Радянського Союзу.

Ключові слова: Палестинська війна, СРСР, конфлікт, арабський світ, Ізраїль, Єгипет, близькосхідний регіон, палестинське питання.

Друга світова війна та її політико-суспільні наслідки кардинально змінили розстановку сил на Близькому Сході, який став одним із регіонів протистояння двох світових систем: комунізму та капіталізму. Арабо-ізраїльський конфлікт, як один із найгостріших серед близькосхідних “гарячих точок” відіграв ключову роль у формування зовнішньої політики СРСР.

Протягом півстолітнього періоду як у вітчизняній, так і зарубіжній історіографії з’явилася низка досліджень, присвячених проблемі протистояння арабів та євреїв. Однак, з огляду на об’єктивні та суб’єктивні причини, молододослідженим залишається процес становлення та розвитку близькосхідної політики СРСР у післявоєнні роки.

Використавши наукові публікації представників західної школи історіописання (Й. Говрін, В. Рукер, Г. Сакер, Я. Рої), а також російських (Е. Пирлін, Ж. Медведєв) та українських (Ю. Рейхель, Є. Магда) дослідників, проаналізувавши документи зі збірника “Ближневосточный конфликт: Из документов архива внешней политики РФ”, з яких було знято гриф секретності, автор намагався розкрити не тільки маловідомі аспекти радянської політики під час Палестинської війни, але й у загальному вигляді проаналізувати еволюцію близькосхідної політики сталінської дипломатії.

Протягом майже трьох десятиліть Велика Британія як країна мандаторій, лавіруючи між інтересами євреїв та арабів, намагалася зміцнити власні позиції у регіоні. Проте, всі “стремління британців «всидіти на двох стільцях, – як зазначає російський знавець палестинської проблеми Є. Пирлін, – провалились” [8, с. 21]. Як у середовищі арабів, так і серед євреїв збільшився рівень невдоволення політикою Великої Британії у регіоні.

Якщо до війни Близький Схід та його супутні проблеми Велика Британія намагалася вирішити самостійно, то перше повоєнне п’ятиріччя вивели конфлікт з регіональної

на міжнародну арену. Як наслідок, до розв'язання близькосхідної проблеми долучилися всі великі держави світу: Велика Британія, Франція, США та, безперечно, СРСР.

Радянська зовнішня політика на Близькому Сході у перші повоєнні роки зазнала значних трансформацій. Протягом свого правління Й. Сталін не виявляв особливого інтересу до проблем колоніального світу. Прирівнюючи лідерів країн “третього світу” до “буржуазних колабораціоністів” та “імперіалістичних маріонеток”, вождь Радянського Союзу вважав, що справжньої незалежності можна досягнути тільки внаслідок пролетарської революції [11, с. 402].

Однак, нові геополітичні реалії, що склалися у регіоні після війни спонукали радянське керівництво активніше боротися за власні інтереси. Серед них можна виділити такі. По-перше, цей регіон, який має велике економічне та воєнно-стратегічне значення, розташований неподалік кордонів СРСР. А тому будь-яка політична нестабільність безпосередньо загрожувала державній безпеці країні [2, с. 240; 13, с. 40–41]. По-друге, значно похитнулися позиція держав-мандаторів – Франції та Великої Британії, – які домінували на Близькому Сході у міжвоєнний період. Тому виникла можливість не тільки послабити їхній вплив, але й стати домінуючою країною у регіоні [4]. По-третє, внаслідок прийняття Туреччиною “Доктрини Трумена” та передачі концесії на видобуток нафти в Ірані американським компаніям, ці країни опинилися поза сферою впливу СРСР [6; 11, с. 403]. По-четверте, активна діяльність сіоністів щодо переселення євреїв до Палестини та утворення єврейської держави спричинили усвідомлення англійською адміністрацією потреби співробітництва з міжнародною спільнотою у справі розв'язання палестинської проблеми [5, с. 30]. Оскільки СРСР належала головна заслуга у спасінні євреїв від знищення в умовах гітлерівського “нового порядку”, радянське керівництво вважало, що цього достатньо для прорадянської орієнтації світового єврейства [8, с. 23; 12, с. 247].

Отже, проаналізувавши усі вищезазначені моменти, можна констатувати, що внаслідок ослаблення британського впливу на Близькому Сході, який має військово-стратегічне значення для великих світових держав, у поєднанні з невирішеністю арабо-єврейського конфлікту стали об'єктивними чинниками проникнення СРСР у регіон.

Однією з тенденцій, які характеризують близькосхідну політику Й. Сталіна, стала співпраця з сіоністськими колами у напрямі підтримки їхніх державотворчих устремлінь. Більшість сучасних дослідників радянсько-єврейських зв'язків (Я. Рої, В. Рукер, Ю. Кошаровський) вважають, що у палестинському питанні СРСР керувався прагматичними інтересами. Підтримуючи єврейські державні устремління та використовуючи “імперіалістичні суперечності” між США та Великою Британією, СРСР намагався вигіснити конкурентів з регіону [4; 14, с. 10–11; 13, с. 38–40].

Схожих поглядів дотримується Й. Говрін, який визначив п'ять стадій проникнення СРСР у регіон: від підтримки національно-визвольних антизахідних рухів до включення країн у сферу радянського впливу [2, с. 241–242]. Своєю чергою відомий нині російський вчений Ж. Медведев вбачав у єврейській державі не тільки головний плацдарм для поширення радянського впливу, але один із чинників революційних рухів на арабському Сході [6].

Завдяки дипломатичній підтримці СРСР 29 листопада 1947 року ГА ООН прийняла Резолюцію № 181 (II) щодо припинення британського мандату над Палестиною і поділу країни на дві самостійні держави: єврейську та арабську.

Арабські країни, які ворожо сприйняли резолюцію ГА ООН, були неймовірно обурені радянською позицією. Зокрема посол Єгипту в СРСР Біндарі-паша заявив, що радянська позиція лише призвела до “зростання антирадянських настроїв в Єгипті”, а також “стала приводом для натиску на прогресивні (тобто, опозиційні до офіційної влади –Ю. О.) сили в арабських країнах” [1, с. 13]. Але Й. Сталіна реакція арабських країн не цікавила. Йому було значно важливіше закріпити дипломатичний успіх та “зробити все можливе для найшвидшого приєднання майбутньої єврейської держави в Палестині до світового табору соціалізму” [9, с. 7].

Зважаючи на обставини, Ліга арабських держав на каїрській конференції (лютий 1948 року) визнала за пріоритет введення боротьби проти єврейської держави “всіма засобами, скільки б вона не продовжувалася” [1, с. 14]. Отримавши фінансову та дипломатичну допомогу від Великої Британії, араби виділили на “справу Палестини” 1 млн. фунтів для озброєння Арабської армії визволення (АВВ) [10, с. 271–272]. Протягом січня–лютого 1947 року АВВ вела бойові дії на півночі Палестини, в центрі діяли нерегулярні формування ал-Хусейні, племінника великого муфтія Єрусалима, а єгипетські добровольці з організації “брати-мусульмани” окупували південні райони [10, с. 271–272].

В умовах хаосу та терору керівники єврейської “ішуви”, заручившись дипломатичною підтримкою Радянського Союзу, який на Спеціальній сесії ГА ООН у 1948 році відхилив пропозицію США про встановлення тимчасової опіки над Палестиною, 14 травня 1948 року проголосили незалежність Держави Ізраїль.

Вже наступного дня, 15 травня 1948 року армії Єгипту, Йорданії, Сирії і Лівану, підтримані Великою Британією, вторглися на територію Ізраїлю. У перші дні існування єврейська держава опинилася на межі катастрофи. На півночі країни розвернулися кровопролитні бої з арміями Сирії та Лівану; Арабський легіон захопив частину Єрусалима; єгипетська армія захопила фортецю на півночі Негева [7, с. 40].

Радянська дипломатія у перші дні війни зайняла вичікувальну позицію. Свою офіційну лінію керівництво висловило публікацією в газеті “Правда” від 30 травня 1948 року, в якій зазначалося, що араби “не борються за свої національні інтереси, ні за свою незалежність, але проти права євреїв створити свою власну незалежну державу” [7, с. 40]. В міру розгортання військово-політичного зіткнення радянська дипломатія почала проявляти неабияку активність у напрямі надання допомоги Ізраїлю. Зокрема, 5 лютого 1948 року радянський уряд прийняв клопотання від ізраїльського уряду про надання армії “Цахалу” необхідної зброї [9, с. 7]. Однак, згідно зі свідченнями полковника КДБ О. Гордієвського, вже у кінці 1947 року Комітет інформації у справах Близького Сходу наказав за допомогою таємних операцій забезпечити підтримку інтересів СРСР на Сході, де під прикриттям єврейського еміграційного потоку з східноєвропейських країн мала б розгорнутися радянська агентурна мережа [12, с. 247]. Згідно контракту, перша зброя почала надходити з березня 1948 року [7, с. 36]. Завдяки радянській допомозі

“Хагана” прорвала блокаду Старого міста Єрусалима і таким способом, уперше захопила військову ініціативу.

Одразу ж після проголошення незалежності Ізраїлю, в межах таємної військової операції, яка проводилася під кодовою назвою “Конфіденційно Ізраїль”, палестинські євреї почали отримувати трофейну німецьку італійську та чеську зброю. Додатково велася підготовка ізраїльських військових фахівців, ізраїльських пілотів та авіаційних механіків [15, с. 62–63]. Загалом протягом 1948 року Єврейське агентство придбало зброї на суму близько 22 млн. доларів [14, с. 27].

Надзвичайно складною була боротьба Радянського Союзу за свої інтереси по дипломатичній лінії. Головним засобом реалізації власних цілей на Близькому Сході стало використання політичних та дипломатичних ресурсів новоствореної ООН та недопущення ревізії резолюції №181. Зокрема, у червні 1948 року, коли на вимогу РБ ООН призначила Ф. Бернадота посередником для врегулювання конфлікту, МЗС СРСР не тільки засудило запропонований ним проект врегулювання конфлікту, але й рекомендувало і надалі “захистити рішення ГА ООН від 29 листопада 1947 року” та “рішуче відхилити будь-яку пропозицію щодо розширення Трансйорданії за рахунок Палестини” [1, с. 47]. Критика плану Ф. Бернадота ґрунтувалася на тих сподіваннях, що “широка критика англійського плану розширення території Трансйорданії за рахунок Палестини внесе певний розкол середовищі арабських держав” [1, с. 47]. Отже, радянська дипломатія мала на меті не тільки захистити Ізраїль, але й внести розкол між британцями та арабами, змусивши останніх звернути свій погляд на Радянський Союз. Особливу надію СРСР покладав на єгиптян, які мали на меті позбавитися політичної залежності від Великої Британії та розширити вигідні торговельно-економічні зв’язки з Радянським Союзом, а також на сирійців і ліванців, котрі були занепокоєні можливістю втрати державного суверенітету у разі реалізації британського плану утворення “Великої Сирії” [1, с. 51–57].

9 липня 1948 року єгиптяни порушили перемир’я та розпочали бойові дії проти ізраїльтян у районі Негева. Отримавши значну матеріальну підтримку від СРСР, ізраїльтяни, в межах операції “Десять кар”, організували швидкий контрнаступ. Внаслідок вдалих бойових дій ізраїльтяни розширили смугу території, що вела до Єрусалима; окрім того, вони захопили частину Нижньої Галилеї [3, с. 80; 7, с. 43].

Палестинська війна 1948–1949 років між арабськими країнами та єврейською державою наочно продемонструвала наміри радянської дипломатії на Близькому Сході та окреслила основні принципи і методи діяльності Радянського Союзу.

Після того як 19 липня 1948 року РБ ООН оголосила перемир’я, Ф. Бернадот запропонував для обговорення на III сесії ГА ООН (жовтень–листопад 1948 року) оновлений план врегулювання конфлікту, який ґрунтувався на передачі Негева та Єрусалима Трансйорданії та приєднанні Західного берегу річки Йордан до Ізраїлю [10, с. 344–345]. Якщо США і Велика Британія підтримали пропозицію графа Ф. Бернадота, то арабські країни та Ізраїль категорично відкинули запропонований план. Не підтримав ініціативу і СРСР, “інтереси якого були не враховані” [3, с. 81]. Зважаючи на значний супротив зацікавлених сторін, ГА ООН не прийняла план Ф. Бернадота.

Паралельно із засіданням III сесії ГА ООН, проводилися постійні переговори між делегацією СРСР та представниками Сирії, Лівану, Єгипту. Запевняючи радянських дипломатів у тому, що “єврейська держава буде колоніальною територією і опорним пунктом для США і Англії”, арабські країни прохали Радянський Союз на час засідання ООН підтримати їхню пропозицію щодо укладення мирного договору з Ізраїлем при умові утворення незалежної арабської держави, повернення палестинських біженців та “округлення” єврейської та арабської держав шляхом “знищення існуючих численних коридорів і розривів між окремими частинами”. Реакція радянських представників була однозначною: “Підтримка Радянським Союзом цієї пропозиції не буде суперечити визнанню Держави Ізраїль, оскільки визнання базувалося на рішеннях ООН, в якому певною мірою обумовлювалися права арабського населення Палестини. Оскільки Держава Ізраїль відмовляється прийняти арабських біженців і остаточно не побажає прийняти їх, то зміна кордонів є природним наслідком такої позиції” [1, с. 87–88]. Поступова відмова від безальтернативної підтримки рішень резолюції ГА ООН № 181, обмеження постачання зброї ізраїльським збройним силам, перманентний арабо-радянський діалог засвідчили поворот близькосхідної політики СРСР від однобічної військово-політичної підтримки Держави Ізраїль до можливості співпраці з арабами.

Найболючішим питанням у плані Ф. Бернадота стала відмова ізраїльтян від Негева. Зважаючи на те, що Єгипет найбільше загрожував безпеці Ізраїлю, генеральний штаб, на протигагу плану Ф. Бернадота, вирішив розпочати широкомасштабний наступ проти єгипетської армії [10, с. 346]. У жовтні 1948 року єгиптяни під тиском ЦАХАЛу залишили Негев та відступили до Синайської пустелі. Вірогідність вторгнення ізраїльтян на територію Єгипту занепокоїло Велику Британію, яка 31 грудня 1948 року запропонувала надати останнім військову допомогу в межах підписаного англо-єгипетського договору від 1936 року [3, с. 81]. Перспектива втручання британських військ непокоїло єгипетський уряд не менше, ніж швидкий наступ ізраїльтян. Тому єгиптяни вважали за доцільне врегулювати конфлікт саме з Ізраїлем [3, с. 81]. Поки британці виношували плани вторгнення на територію Єгипту, ізраїльська армія, під тиском США, змушена була припинити бойові дії та почати виведення своїх військ з Синаю.

До американських вимог приєдналась і Велика Британія. Щоб упевнитися у виведенні ізраїльських військ, британці відіслали на Синай п’ять літаків, які були знищені ізраїльською протиповітряною обороною. Здавалося, що Велика Британія та Ізраїль опинилися на межі війни. Але тиск з боку США, а також відхід ізраїльтян з Синаю стали підґрунтям для укладення перемир’я з Єгиптом. Велика Британія, часи панування якої на Близькому Сході наближалася до закінчення, не змогла нічого протидіяти тиску з боку США [3, с. 81]. Початок процесу укладання ізраїльсько-арабських угод та визнання Держави Ізраїль засвідчило кризу британського панування в регіоні й у перспективі відкривали нові можливості для СРСР та США.

Поряд із інтенсифікацією арабо-радянського діалогу паралельно простежується похолодання у єврейсько-радянських відносинах. 7 лютого 1949 року Радянський Союз пред’явив ноту протесту ізраїльському посольству в Москві. Ізраїльський уряд звинувачували у розповсюдженні листів громадянам СРСР із закличками відмовитися від радянського громадянства і емігрувати до Ізраїлю. А вже у квітні 1949 році Г. Меїр у

своїй розмові з міністром закордонних справ А. Вишенським хоч і констатувала, що “уряд прийняв тверде рішення не приєднуватися ні до яких комбінацій, спрямованих... проти СРСР”, але й заявила наступне: “...велика кількість єврейського населення в США спонукає Ізраїль проводити дружню політику щодо американського народу” [1, с. 92]. Подібні висловлювання ізраїльських урядовців не були чимось новим для радянського керівництва. Тенденція до зближення Ізраїлю та США обумовлювалася багатьма причинами та обставинами. Однак, залишаючись вірним своїй політичній лінії, СРСР на III сесії ГА ООН (листопад 1948 року) не тільки відкинув британсько-американський план, але й запропонував проект рішення про негайне виведення арабських армій з Ізраїлю.

Після фактичної поразки єгипетської армії, становище на фронтах для арабських країн стало критичним. Втративши стратегічну ініціативу, арабські країни під тиском США та Великої Британії змушені були піти на переговори з Ізраїлем. Англо-американські суперечності в останні місяці Палестинської війни відійшли на другий план перед обличчям “комуністичної загрози”. Як наслідок до кінця січня положення на Середньому Сході кардинально змінилося [3, с. 83]. Політичне зближення двох конкурентів відобразилося у підписаних між Ізраїлем та арабськими країнами угодах про перемир’я: з Єгиптом у лютому 1949 року, з Ліваном – у березні, з Трансйорданією – у квітні, Сирією – в липні. Угоди передбачали таке: неприпустимість застосування зброї сторонами для вирішення територіального питання, встановлення демаркаційних ліній і демілітаризованих зон, створення Органу спостереження за виконання умов перемир’я (ОС ВУП) [8, с. 24–26]. Унаслідок війни Ізраїль захопив Західну Галилею, Західний Негев та частину Єрусалима. Частина арабської Палестини, яка отримала назву Західний берег ріки Йордан, відійшла до Трансйорданії. Єгиптяни ж закріпили за собою Сектор Газа.

Реакція Радянського Союзу на підписані родоські угоди була індиферентною. Звинувативши США та Велику Британію у “втягуванні своєї агентури і вкрай націоналістичних реакційних елементів арабських країн” з метою укладення миру з Ізраїлем, радянські дипломати головну ж заслугу в досягненні миру поклали на “широкі народні маси арабських країн”, які відчували “на собі важкі наслідки спричиненої правлячої клікою палестинської авантюри” [1, с. 89]. Власне кажучи, для СРСР укладені родоські угоди були лише “черговим трюком” Великої Британії та США, що значно обмежували дії радянської дипломатії. Тим не менше, аналіз Інформаційного листа місії СРСР в Лівані дає змогу зробити висновок про великі сподівання СРСР на те, що угоди “позбавили англійців та американців можливості здійснювати свої плани на Близькому Сході” [1, с. 89].

Однак насправді дипломатичні маневри США та Великої Британії кардинально змінили геополітичну ситуацію в зоні ізраїльсько-арабського протистояння, що не могло відбитися на тактиці дій та стратегії СРСР. Зважаючи на тимчасовість родоських угод, місія СРСР у Лівані слушно відзначила, що арабські країни і надалі наполягатимуть на поверненні всіх арабських біженців, “але не тому, що немає місця для їх розміщення в інших арабських країнах... а тому, що вони хочуть мати на території єврейської держави свого роду п’яту колону, яка в разі відновлення військових дій у подальшому зможе

надати серйозну підтримку арабському наступу” [1, с. 90]. З іншого боку, нормалізація американсько-ізраїльського діалогу, супроти арабських держав американському проникненню у регіон призвели не тільки до розірвання дипломатичних відносин з Ізраїлем, але й спричинили переорієнтацію СРСР з радикальними арабськими режимами Сирії та Єгипту [1, с. 155].

Узагальнивши все вищесказане, можна зробити такі підсумки. Нові геополітичні реалії, які склалися після Другої світової війни на Близькому Сході спонукали Радянський Союз активніше шукати політичних клієнтів з метою закріплення в регіоні. Визначивши за пріоритет витіснення Великої Британії з Близького Сходу, СРСР підтримав єврейський державотворчий процес у найкритичніший для нього етап – під час Палестинської війни. Однак спротив арабських режимів співпрацювати із західними країнами, нормалізація американсько-ізраїльських відносин спричинили втрату Радянським Союзом стратегічної ініціативи, з одного боку, а з іншого – призвели у майбутньому до переорієнтації на союз з арабами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ближневосточный конфликт [Текст] : Из документов архива внешней политики РФ. 1947–1967 : в 2 т. / отв. ред. В. Наумкин. – М. : МФД, 2003. – Т. 1. – 608 с.
2. *Говрин Й.* Израильско-советские отношения, 1953–1967 [Текст] / Й. Говрин ; [пер. с ивр. А. Варшавского]. – М. : Прогресс. Культура, 1994. – 336 с.
3. *Кон-Шербок Д.* Палестино-израильский конфликт. Две точки зрения. [Текст] / Д. Кон-Шербок, Д. эль-Алами; [пер. с англ. В. Новиков]. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2002. – 320 с.
4. *Кошаровский Ю.* Мы снова евреи : Очерки по истории сионистского движения в бывшем Советском Союзе : в 2 т. [Электронный ресурс] / Ю. Кошаровский. – Иерусалим : ИРВУС, 2007. – Т. 1– 444 с. – Режим доступа : [www /URL:http://www.angelfire.com/sc3/soviet_jews_exodus/JewishHistory_s/JewishHistoryKosharovsky.shtml](http://www.angelfire.com/sc3/soviet_jews_exodus/JewishHistory_s/JewishHistoryKosharovsky.shtml). – 12.02 2010;
5. *Магда С.* Близькосхідна криза : ретроспектива та прогноз. [Текст] / С. Магда // Нова політика. – 2001. – №4. – С. 30–33.
6. *Медведев Ж.* Сталин и еврейская проблема. Новый анализ. [Электронный ресурс] / Ж. Медведев – М. : Права человека, 2003. – 288 с. – Режим доступа : [www/URL : http://scepsis.ru/ library/id_1473.html](http://www.scepsis.ru/library/id_1473.html) – 14. 06. 2010.
7. *Окороков А.* Секретные войны Советского Союза. Первая полная энциклопедия. [Текст] / А. Окороков – М. : Яуза, Эксмо, 2008. – 736 с.
8. *Пырлин Е.* Трудный и долгий путь к миру : Взгляд из Москвы на проблему ближневосточного урегулирования [Текст] / Е. Пырлин. – М. : РОССПЭН, 2002. – 508 с.
9. *Райхель Ю.* На шляху до створення Ізраїлю [Текст] / Ю. Райхель // День. – 2008. – № 85.
10. *Сакер Г.* История Израила : в 3 т. / Г. Сакер ; пер. с англ. В. Орла – Иерусалим : Библиотека-алия, 1992. – Т. 2. От возникновения сионизма до создания государства Израиль. – 394 с.
11. Советская внешняя политика в годы “холодной войны” (1945–1985). Новое прочтение [Текст] / отв. ред. Л. Нежинский. – М. : Международные отношения, 1995. – 512 с.
12. *Эндрю К.* КГБ. История внешнеполитических операций от Ленина до Горбачева [Текст]: пер. с англ. / К. Эндрю, О. Гордиевский. – М. : Nota Bene, 1992. – 768 с.
13. *Ro'i Y.* Soviet Decision Making in Practice. The USSR and Israel 1947–1954. [Electronic resource] / Y. Ro'i. – New Brunswick, N.J. : Transaction Books, 1980 – 540 p. – Access

- mode: www/URL: <http://books.google.com.ua/books?id=jpwjvbaLolcC&printsec> – 31. 08. 2010.
14. *Rucker L.* Moscow's Surprise : The Soviet-Israeli Alliance of 1947–1949 [Text] / L. Rucker// Cold War International History Project. – Working № 46. – Washington, D.C. : Woodrow Wilson International Center for Scholars, 1991. – 37 p.
 15. *Stehlik E.* Srdce armády : Generální štáb 1919–2009 / E. Stehlik ; [spolupracovali Jaroslav Čvančara ... et al.] – Praha : Ministerstvo obrany České republiky – Prezentáční a informační centrum MO, 2009. – 103 s.

*Стаття: надійшла до редакції 15.10.2010
прийнята до друку 15.11.2010*

THE PLESTINIAN WAR 1948–1949 IN THE LIGHT OF USSR'S STRATEGIC INTERESTS IN MIDDLE EAST

Yuri Oksamitniy

*Volyn National University named after Lesya Ukrainka,
Department of the New and Modern History of the Foreign Countries,
24, Chopin Str., Lutsk, Ukraine, 43025,
tel.: (+380332) 24-64-57, e-mail:historical@univer.lutsk.ua*

The article deals with the problem of formation and development of the Near East Soviet policy after the World War II. The main focus is on the analysis of causes, course and consequences of the Palestinian war in the light of the geopolitical interests of the Soviet Union.

Key words: the Palestinian War, the USSR, conflict, the Arabic world, Israel, Egypt, Near Eastern region, the Palestinian question.

ПАЛЕСТИНСКАЯ ВОЙНА 1948–1949 ГОДОВ СКВОЗЬ ПРИЗМУ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ИНТЕРЕСОВ СССР НА БЛИЖНЕМ ВОСТОКЕ

Юрий Оксамытний

*Волынский национальный университет имени Леси Украинки,
кафедра новой и новейшей истории зарубежных стран,
ул. Шопена 24, Луцк, Украина, 43025,
тел.: (+380332) 246457, e-mail:historical@univer.lutsk.ua*

Раскрыт процесс становления ближневосточной политики СССР после Второй мировой войны. Основное внимание сосредоточено на анализе причины, хода и последствий Палестинской войны в свете геополитических интересов Советского Союза.

Ключевые слова: Палестинская война, СССР, конфликт, арабский мир, Израиль, Египет, ближневосточный регион, палестинский вопрос.